

Aan de colleges van B&W

Datum: 2 oktober 2020

Betreft: Voortgangsbrief aanpak COVID-19 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Geacht college,

Iedere twee weken informeer ik u zoals eerder aangekondigd over de voortgang van de aanpak van COVID-19 in onze veiligheidsregio. In de voortgangsbrieven zal ik steeds:

1. een stand van zaken geven met betrekking tot de risico-inschaling van onze veiligheidsregio;
2. een stand van zaken geven van de verschillende relevante indicatoren;
3. een update geven over de uitvoering van de maatregelen.

1. Inschaling

Het aantal coronabesmettingen is enorm gestegen. Niet alleen in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, maar ook in andere delen van Nederland. Daarnaast worden steeds meer mensen in het ziekenhuis opgenomen. De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is, net als de Veiligheidsregio's Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond, op 28 september ingeschaald op het hoogste risiconiveau: ernstig. Nog eens elf veiligheidsregio's, vooral in het westen van Nederland, zijn ingeschaald als zorgelijk.

Vanwege de toenemende besmettingscijfers en het feit dat veertien van de vijftientig veiligheidsregio's zijn ingeschaald als zorgelijk of ernstig zijn er landelijk extra maatregelen aangekondigd. Deze maatregelen gelden in ieder geval de komende drie weken (vanaf 29 september, 18.00 uur) en vindt u in paragraaf 3 van deze brief.

2. Stand van zaken van de verschillende relevante indicatoren

In de brief van 18 augustus hebben wij aangekondigd dat we over de stand van zaken in onze veiligheidsregio rapporteren op basis van:

- het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames op het medisch dashboard;
- een beeld van de naleving van de RIVM-basisregels;
- het functioneren van het testen en traceren en bron- en contactonderzoek.

Hieronder geven we een beschrijving van de ontwikkeling van deze en enkele andere relevante indicatoren.

Aantal besmettingen

De afgelopen twee weken is een sterke toename te zien van het aantal COVID-19 besmettingen in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. In week 39 waren dit gemiddeld ruim 375 meldingen per dag, ten opzichte van 320 meldingen per dag in week 38.

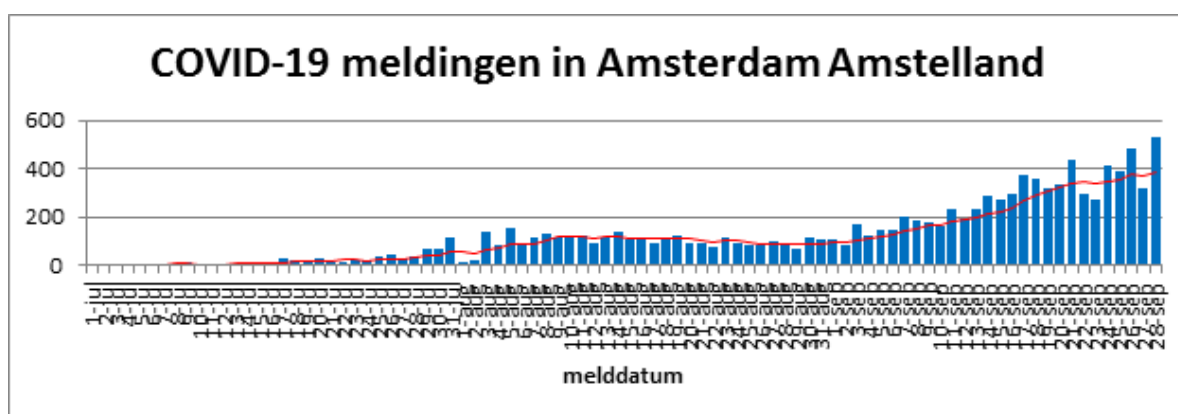
In de afgelopen twee weken bedraagt het aantal besmettingen in de veiligheidsregio 320 meldingen per 100.000 inwoners (week 38 + 39). Dit ligt ruim boven de landelijk vastgestelde signaalwaarde van 150 besmettingen per 100.000 inwoners.

De stijging van het aantal besmettingen zien we in alle stadsdelen van Amsterdam en in alle Amstelland gemeenten. Waar twee weken geleden stadsdeel Zuidoost de uitschieter was, zien we nu over een brede linie een stijging en zitten vijf stadsdelen en Diemen rond het niveau van 250 meldingen per 100.000 inwoners. Qua absolute aantallen besmettingen zit stadsdeel Nieuw-West het hoogst.

De verspreiding van het virus is vooral te zien binnen de leeftijdsgroep 19-30 jaar, maar inmiddels is in alle leeftijdsgroepen een flinke stijging te zien.

De stijging van het aantal besmettingen zorgt voor een toegenomen risico op verspreiding van het virus naar kwetsbare groepen. Daarom blijft het naleven van de corona basisregels noodzakelijk: 1,5 meter afstand houden, handen wassen, thuis niet meer dan drie gasten ontvangen en bij klachten: thuisblijven en jezelf laten testen. Bovendien zijn er aanvullende landelijke maatregelen getroffen. Een overzicht hiervan vindt u in paragraaf 3 van deze brief.

In onderstaande figuur ziet u het aantal besmettingen per dag sinds 1 juli 2020. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde over 7 dagen.

Het aantal opnames in het ziekenhuis, kliniek en op de intensive care stijgt. In week 39 waren er 60 patiënten met COVID-19 klachten opgenomen in de kliniek en 13 op de intensive care (peildatum 28 september).

Voor de meest actuele stand van het aantal besmettingen, zie het regionale coronadashboard van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland:

<https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/veiligheidsregio/VR13/positief-geteste-mensen>

Functioneren van het testen en traceren

Het aantal testen onder inwoners van onze regio is de afgelopen weken verder gegroeid: van 15.587 in week 38 naar 16.432 in week 39. De testcapaciteit van de GGD in de regio is opgeschaald naar 3000 testen per dag op 5 locaties in Amsterdam. Sinds de krapte in testcapaciteit landelijk is toegenomen, worden in de teststraten van Amsterdam meer inwoners van buiten de regio getest. Het percentage positieve testuitslagen onder inwoners van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is opnieuw sterk gestegen: van 12,6% in week 38 naar 13,8% in week 39. Dit ligt ruim boven het landelijk percentage van 7,4% in week 39. Op de teststraten ontving in week 39 80,9% van de mensen binnen 48 uur na de testafname de uitslag. De GGD schaaft de testcapaciteit de komende week verder op naar 4200 testen per week.

In de teststraat van de RAI krijgen mensen vanaf eind deze week naast de gebruikelijke PCR-test óók een sneltest aangeboden. Het gaat om de zogeheten Lamp-test, die binnen drie kwartier uitsluitsel moet geven. De onderzoekers van de GGD en TNO, die in dit project samenwerken, hebben 800 mensen nodig die bereid zijn beide testen te ondergaan, terwijl ze nog geen snelle uitslag krijgen. Vervolgens worden de resultaten tegen elkaar afgezet. Als de sneltest even goed werkt als de bestaande test, kan de sneltest later op grote schaal worden ingezet.

Voorrangsbeleid doelgroepen teststraat

Vanaf week 39 heeft onderwijs- en zorgpersoneel met COVID-19 klachten voorrang bij de teststraat. In de RAI is een speciale teststraat ingericht waar onderwijs- en zorgpersoneel met klachten zich dagelijks tussen 9.00-12.00 uur kunnen laten testen. Ook wordt bij deze medewerkers het bron- en contactonderzoek met voorrang uitgevoerd. Negatieve uitslagen zijn dezelfde dag vanaf 19.00 uur digitaal in te zien. De voorrang geldt alleen voor personen die direct betrokken zijn bij de zorg voor patiënten dan wel onderwijs aan leerlingen.

Bron- en contactonderzoek (BCO)

De recente stijging in aantal BCO's overtreft de opschaling van de BCO-capaciteit door de GGD. Om deze reden is met ingang van 19 september de werkwijze aangepast naar een risicogestuurde aanpak volgens de landelijke handreiking. Voor elk positief geval wordt een BCO uitgevoerd, maar de prioriteit ligt bij de meest risicovolle situaties voor verspreiding of verhoogde kans op een ernstig ziekteverloop. Daarbij ligt de focus van de lokale GGD op het identificeren van lokale clusters. Clusters in zorginstellingen (waaronder de VVT sector en maatschappelijke opvang) krijgen voorrang. Het landelijke BCO team zorgt voor de minder prioritaire BCO's.

3. Update over de uitvoering van de huidige maatregelen

In Nederland, en daarmee ook in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, worden de volgende maatregelen getroffen om het virus terug te dringen en kwetsbare mensen te beschermen:

Regels voor binnen

- Thuiswerken blijft de norm, tenzij dat echt niet kan. Als er in een werksituatie toch een besmetting plaatsvindt, kan de werklocatie 14 dagen worden gesloten. Een afweging over de noodzaak tot sluiting zal per locatie op basis van clusterinformatie plaatsvinden.
- Bezoek in de eigen woning, in de tuin of op het balkon is beperkt tot 3 gasten. Dit geldt naast het eigen huishouden en exclusief kinderen tot en met 12 jaar.
- In andere gebouwen dan de eigen woning geldt dat er met maximaal 4 personen een gezelschap mag worden gevormd. Kinderen tot en met 12 jaar tellen hierbij niet mee. Dat betekent dat voor huishouden of maximaal 4 personen, exclusief kinderen, een reservering bij een bioscoop of restaurant kan worden gemaakt.
- Het aantal personen per ruimte wordt beperkt tot 30. Dit is inclusief kinderen tot en met 12 jaar en exclusief personeel.
- Eet- en drinkgelegenheden hebben tot 21.00 uur inloop, om 22.00 uur is de zaak gesloten.
- Sportkantines zijn gesloten.
- Bij binnenruimtes met een doorstroom van bezoekers zoals in monumenten, bibliotheken en musea, vindt bezoek plaats op basis van een reservering per tijdvak. Markten en detailhandel zijn hiervan uitgezonderd.
- Mensen met een contactberoep vragen hun klanten zich te registreren, net als in de horeca nu al gebeurt.

Regels voor buiten

- Voor activiteiten buiten, waar geen continue doorstroming van mensen is, geldt een maximum van 40 personen. Dit is inclusief kinderen tot en met 12 jaar en exclusief personeel.
- Is er buiten wel een continue doorstroming van personen, zoals in dierenparken of op markten, dan geldt er een norm voor het aantal bezoekers per vierkante meter.
- Sportwedstrijden, zowel amateur als professioneel, vinden plaats zonder publiek.
- Het advies is het aantal reisbewegingen zoveel mogelijk te beperken.

Aanvullende afspraken

Er komen afspraken met brancheorganisaties over een striktere naleving van bestaande protocollen. De GGD neemt contact op met instellingen in de ouderenzorg over extra maatregelen, zodat mensen met een kwetsbare gezondheid goed worden beschermd. Het gaat bijvoorbeeld over beschermingsmiddelen, testen, contact en bezoek.

Uitzonderingen

Op het maximum aantal personen binnen (30) en activiteiten buiten (40) is een aantal uitzonderingen. Het gaat onder andere om uitvaarten, betogingen, het belijden van godsdienst of levensovertuiging, onderwijsinstellingen en openbaar vervoer. In de noodverordening is de volledige lijst uitzonderingen opgenomen.

Voor gebedshuizen, zoals kerken, moskeeën, synagogen en tempels is, gelet op de grondwettelijke vrijheid van godsdienst, een uitzondering gemaakt. Niemand wil aan deze vrijheid komen, de Grondwet is de basis van onze rechtstaat. Tegelijkertijd is het nu echt noodzakelijk om de verdere verspreiding van het virus tegen te gaan, en bij grote gezelschappen is het risico groot. Daarom heb ik een beroep gedaan op alle gebedshuizen in de regio om ook daar de groepsgrootte te beperken tot maximaal 30 personen per ruimte en hen geattendeerd op het dringende advies van het kabinet om binnen mondkapjes te dragen (bijlage 1).

Ontheffingen van maximum van dertig personen

Veiligheidsregio's kunnen op basis van de door het kabinet aangekondigde maatregelen ontheffing verlenen voor het maximum van 30 personen per zaal in gebouwen die van groot belang zijn voor de regio.

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland kiest ervoor om de ontheffingen primair te richten op concertzalen en theaters. Elf instellingen in onze veiligheidsregio krijgen de ontheffing omdat ze aan twee voorwaarden voldoen: 1) ze zijn van groot internationaal, nationaal of regionaal belang en spelen een vitale rol in de culturele infrastructuur en 2) ze beschikken over een capaciteit van minimaal 100 bezoekers binnen de huidige 1,5 meter beperkingen. De lijst biedt inwoners van de regio met verschillende voorkeuren en achtergronden de mogelijkheid om toch - ook in tijden van crisis - gebruik te blijven maken van een relatief breed cultureel aanbod.

De instellingen die vanaf woensdag 30 september een ontheffing tot 19 oktober hebben gekregen op het maximaal aantal mensen dat is toegestaan per programma zijn: Carré, Concertgebouw, Nationale Opera en Ballet, Paradiso, DelaMar, ITA/Stadschouwburg, Muziekgebouw aan 't IJ, Meervaart, Melkweg, De Kleine Komodie en Stadschouwburg Amstelveen. Het betreft hierbij alleen de zalen binnen deze gebouwen waarbij er sprake is van een capaciteit van 100 bezoekers of meer.

Veel meer instellingen in onze veiligheidsregio hebben aangegeven voor een ontheffing in aanmerking te willen komen. Dat is heel goed te begrijpen. De afgelopen periode hebben de instellingen grote verantwoordelijkheid getoond in het naleven van de regels. De komende weken moet onze prioriteit echter liggen bij het terugdringen van het aantal coronabesmettingen. Dat doen we onder andere door het aantal contactmomenten tussen mensen fors terug te brengen. Een ruime omgang met aanvragen tot een ontheffing is daarom in ieder geval de eerste weken niet aan de orde. Pas als het lukt om het aantal besmettingen terug te dringen is er ruimte om maatregelen te versoepelen.

Extra ruimte op terrassen

De komende drie weken gelden strengere maatregelen voor de horeca. Dit betekent voor horecaondernemers minder klanten binnen en een beperking voor groepen buiten. Om binnen de geldende noodverordening horecaondernemers komende winter toch zoveel mogelijk ruimte te geven, wordt de regeling die het voor Amsterdamse horecaondernemers mogelijk maakt om hun terras te vergroten verlengd tot 1 maart 2021.

Dringend advies mondkapjes

In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland geldt het dringende advies tot het dragen van niet-medische mondkapjes in alle publieke binnenruimtes, zoals:

- Winkels, musea, gemeentehuizen, stations, vliegvelden, parkeergarages, benzinstations etc.
- Restaurants, cafés, theaters en concertzalen, met uitzondering van mensen op een zitplaats.
- Bij de uitvoering van contactberoepen, zowel voor de dienstverlener als de klant.

In het voortgezet (speciaal-)onderwijs geldt een dringend advies om buiten de les mondkapjes te dragen. Dit advies gaat voorsnog niet gelden in het primair onderwijs.

Inmiddels heeft het kabinet dit advies overgenomen en geldt het dus landelijk. Het kabinet maakt het precieze advies en de definities van publieke binnenruimtes uiterlijk vrijdag 2 oktober om 18.00 uur in meer detail bekend.

Het dragen van mondkapjes kan voor mensen problematisch zijn. Concreet speelt dit nu voor doven en slechthorenden. We gaan daarom in contact treden met organisaties voor doven en slechthorenden om te bekijken wat de praktische implicaties zijn van het dringend advies.

Communicatie

De afgelopen periode zijn tal van communicatie-activiteiten ontplooid, gericht op verschillende doelgroepen en in verschillende talen. De communicatie is momenteel met name gericht op het advies om een mondkapje te dragen en de basisregels te respecteren.

Naar aanleiding van de maatregelen in deze brief is nieuw communicatiemateriaal voor de regio gemaakt. Een overzicht hiervan vindt u op <https://www.amsterdam.nl/nieuws/nieuwsoverzicht/coronavirus/posters-flyers-video-coronamaatregelen/>. In een aantal gemeenten is daarnaast een brief aan alle inwoners gestuurd over de stand van zaken en de noodzaak om juist nu de regels na te leven.

De GGD werkt samen met de stadsdelen, wijkcoaches en anderen aan preventieve corona-interventies in de buurt. Zo gaan jongerenmotivatieteams en activiteitenteams in gesprek over corona met bewoners. Ook is er onder meer een filmpje gemaakt over hoe huwelijken 'coronaproof' gevierd kunnen worden, een serie filmpjes en een poster over thuisisolatie en quarantaine, en een instructiepagina over het goed gebruik van het mondkapje.

Naleving van de maatregelen

Het is nog vroeg om een representatief beeld te geven van de naleving van het nieuwe maatregelenpakket. Het eerste beeld van handhavende partijen is dat de beperkingen van de sluitingstijden door de horeca goed worden nageleefd.

Het uitgaan op het Rembrandtplein, Leidseplein en op de Wallen start door de vervroegde sluitingstijden eerder dan normaal, maar de uitstroom verloopt soepel. In totaal zijn afgelopen week 70 zaken gecontroleerd, waarvan zo'n 15 zaken een officiële waarschuwing kregen en aan twee aan zaken die al eerder in overtreding waren, een last onder bestuursdwang is opgelegd. Tot

nu toe hebben in totaal 23 ondernemers een dergelijke last opgelegd gekregen. Bestuurlijk is deze zomer al gekozen om met betrekking tot de horeca sneller tot een sanctie over te gaan. Er is nu geen aanleiding om dit beleid te versoepelen.

De coronaboetes die eerder zijn uitgedeeld door de handhavende partijen in het kader van het niet naleven van de 1,5 meter afstand zijn afgelopen week door de kantonrechter in stand gelaten en passend bevonden gelet op het corona besmettingsgevaar. Wel is van een aantal boetes de hoogte teruggebracht.

Het continue toezicht op de naleving van de noodverordening zal aankomende periode niet minder worden. Het oplopend aantal besmettingen rechtvaardigt in het geval van niet naleven van de coronamaatregelen streng handhavend optreden, al blijft zelfbeheersing en zelfregulering voorop staan en fungeert de handhaving als sluitstuk. Op dit moment (tot en met 29 september) is er in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland door gemeentelijk toezicht en handhaving 2.611 keer gewaarschuwd en zijn er 833 boetes uitgeschreven vanwege overtreding van de noodverordening. De politie heeft in de regio 1.791 keer gewaarschuwd en 961 boetes uitgeschreven vanwege overtreding van de noodverordening.

Tot slot

Het coronavirus slaat in het hele land weer hard toe, en zeker ook in onze regio. De komende weken moeten we alles op alles zetten om te voorkomen dat in deze tweede golf van besmettingen weer vele, vooral oudere en kwetsbare stadgenoten, ernstig ziek worden, of zelfs komen te overlijden.

We rekenen erop dat de in deze brief beschreven maatregelen het virus zullen terugdringen. Maar vooral ons gedrag is daarvoor beslissend. Ik roep daarom alle inwoners van onze regio op om in deze fase extra verstandig, voorzichtig en alert te zijn op de naleving van de anderhalve meter en de hygiënerichtlijnen. Ook moeten we zoveel mogelijk thuis werken en onze reisbewegingen en sociale contacten zoveel mogelijk beperken.

Als het aantal besmettingen de komende weken niet voldoende afneemt, dan is een nieuwe 'lockdown' onvermijdelijk. Dat willen we beslist voorkomen, want de economische en sociale gevolgen van alle maatregelen zijn nu al ernstig genoeg: voor horecaondernemers, voor culturele instellingen, voor jongeren. We zetten nu een voor iedereen pijnlijke stap terug: een stap die nodig is om ervoor te zorgen dat we de tweede golf weer snel te boven komen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Femke Halsema
Voorzitter